

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีต รถไฟไทยเป็นระบบการคมนาคมขนส่งที่ยิ่งใหญ่ เป็นการกระจายความเจริญจากเมืองหลวงสู่ท้องถิ่น และช่วยพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมากมาจนกระทั่งในสมัยล่าอาณานิคม รถไฟไทยยังเป็นเสมือนสายสัมพันธ์ที่เชื่อมจิตใจของราษฎรที่อยู่ตามหัวเมืองต่างๆ ของไทยในสมัยนั้น กับเมืองหลวงของประเทศอย่างกรุงเทพมหานครอีกด้วย ทางรถไฟหลวงสายแรกของราชอาณาจักรไทย ได้กำเนิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ โดยในปี พ.ศ. ๒๔๑๓ พระองค์ได้เสด็จประพาสสิงคโปร์ ชวา (อินโดนีเซีย) และในปี พ.ศ. ๒๔๑๔ ได้เสด็จชมกิจการรถไฟในอินเดีย หลังจากเสด็จประพาสในครั้งนั้น ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการคมนาคมทางรถไฟ ด้วยมีพระราชดำริว่าการคมนาคมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีเส้นทางทุรกันดาร มีแต่ทางเกวียนและแม่น้ำลำคลองเป็นพื้นนั้น ไม่เพียงพอต่อการบำรุงรักษาพระราชอาณาเขต กอปรกับนโยบายขยายอาณานิคมของอังกฤษและฝรั่งเศสที่แผ่มาครอบคลุมบริเวณแหลมอินโดจีน ราษฎรที่อยู่ห่างไกลจากเมืองหลวงมีจิตใจโน้มเอียงไปทางประเทศใกล้เคียง สมควรที่จะสร้างทางรถไฟขึ้นในประเทศเพื่อติดต่อกับมณฑลชายแดนก่อนอื่น ทั้งนี้ เพื่อสะดวกแก่การปกครอง ตรวจตรา ป้องกันการรุกราน และเป็นการเปิดภูมิประเทศให้ประชาชนพลเมืองเข้าบุกเบิกพื้นที่รกร้างว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ และจะเป็นเส้นทางขนส่งผู้โดยสาร และสินค้าไปมาถึงกันได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงทรงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการสำรวจแนวทางรถไฟ พร้อมกับทำแผนผังและบัญชีประมาณการเสนอ ให้รัฐบาล ภายหลังเมื่อได้สำรวจเส้นทางต่างๆ แล้ว รัฐบาลพิจารณาเห็นว่าจุดแรกที่เหมาะสมควรสร้าง ทางรถไฟเชื่อมเมืองหลวงของประเทศก่อนอื่น คือ นครราชสีมา ในปี พ.ศ. ๒๔๓๓ จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้สร้างทางรถไฟสายม ตั้งแต่ กรุงเทพฯ ถึง นครราชสีมา อันเป็นเส้นทางรถไฟหลวง สายแรกแห่งราชอาณาจักรไทย

^๑การรถไฟแห่งประเทศไทย, "๑๑๗ ปี การรถไฟฯ เราจะกลับมาเป็นความภาคภูมิใจของประเทศไทย", *รถไฟสัมพันธ์*, ฉบับเดือน มีนาคม-เมษายน ๒๕๕๗ หน้า ๖-๗.

การรถไฟแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคล มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม มีภารกิจในการดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟ และธุรกิจอื่น เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และที่ผ่านมามีการดำเนินธุรกิจของการรถไฟแห่งประเทศไทย มุ่งบริหารจัดการด้านการขนส่งสินค้า และด้านการจัดขบวนรถโดยสารระยะไกลเป็นหลัก โดยจัดขบวนรถไฟขานเมืองเป็นการบริการด้านสังคม อีกส่วนหนึ่ง^๒ ปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทย มีเส้นทางรถไฟให้บริการอยู่ ๕ เส้นทางด้วยกัน คือ

ทางรถไฟสายเหนือ ทางรถไฟสายตะวันออก ทางรถไฟสายใต้ ทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ และทางรถไฟสายแม่กลอง^๓

กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา เป็นหน่วยงานหนึ่งของการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยขอบังคับการรถไฟแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๒.๑ การแบ่งส่วนงานและอำนาจความรับผิดชอบของผู้บริหารกำหนดให้ ฝ่ายการช่างโยธา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม พัฒนา ซ่อมบำรุง บำรุงรักษา ออกแบบแผนผัง ผลิต และซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้จัดทำโครงการ วางแผนปฏิบัติซ่อมแซมทาง สะพาน ช่อระบายน้ำ อุโมงค์ อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างต่างๆ และงานด้านเทคนิควิศวกรรม ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย^๔ สำหรับ กองบำรุงทางเขต จะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การวางแผน ควบคุม และตรวจสอบงานวิศวกรรม ด้านความปลอดภัยในการบำรุงรักษา ทาง สะพาน ช่อระบายน้ำ อุโมงค์ อาคารสถานที่ และตรวจสอบความคืบหน้าของงานก่อสร้างต่างๆ ในทางเปิดที่อยู่ในความรับผิดชอบ ซึ่งการปฏิบัติงานจริงจะมีลักษณะดังปรากฏในเนื้อหาข่าว งานบำรุงทางรถไฟสายเหนือในจุดที่มีปัญหา^๕ คือ เป็นงานปรับปรุงบำรุงทางรถไฟในจุดที่ไม่ปลอดภัย การดำเนินงานจะแบ่งเป็นแต่ละหมวด ดังนี้ หมวดงานราง หมวดงานหมอนรองราง หมวดงานรางและรัศมีทางโค้ง หมวดงานหินโรยทาง หมวดงานทางผ่าน และหมวดงานปรับปรุงทางหลัก มีการดำเนินงานเปลี่ยนราง และหมอนรองราง

^๒ ปันดดา พ่วงรับและอื่นๆ, "การพัฒนาขนส่งระบบราง", (ม.ป.ท., ๒๕๕๓) (อัดสำเนา).

^๓ CivilSpice, เส้นทางรถไฟในประเทศไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://portal.rotfaithai.com/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=15>, [๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^๔ การรถไฟแห่งประเทศไทย, "ข้อบังคับการรถไฟแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๒.๑ การแบ่งส่วนงานและอำนาจความรับผิดชอบของผู้บริหาร", (ม.ป.ท., ๒๕๕๓) (อัดสำเนา).

^๕ ส.ปชส.ลำปาง สำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๓, (๒๔ กันยายน ๒๕๕๖). "งานบำรุงทางรถไฟสายเหนือในจุดที่มีปัญหา", ข่าวรอบเมืองเหนือ, [ออนไลน์], ๑ ย่อหน้า, แหล่งที่มา : <http://region3.prd.go.th/ct/news/viewnews.php?ID=130924094356> [๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖].

จากไม้เป็นคอนกรีต ในพื้นที่ที่มีปัญหา เช่น ทางเขา ทางโค้งแคบ และทางลาดชันสูง รวมทั้งเส้นทางที่เป็นอุโมงค์ การเปลี่ยนหมอนรองรางรถไฟจากไม้เป็นหมอนรองรางแบบคอนกรีตต้องทำด้วยแรงงานคน ทำให้ประสบปัญหาเรื่องแรงงานไม่เพียงพอ เพราะขณะดำเนินงานบำรุงทางรถไฟอยู่ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร

ปัจจุบันปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบุคลากรของกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา คือ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ทั้งในด้านปริมาณ และบุคลากรใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถที่ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน ซึ่งเป็นผลกระทบจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ที่กำหนดกรอบอัตรากำลัง ของการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยให้รับพนักงานใหม่ ยกเว้นตำแหน่งที่จำเป็นด้านการเดินรถ และตำแหน่งที่ใช้คุณวุฒิพิเศษ ทั้งนี้ ไม่เกินร้อยละ ๕ ของพนักงานที่เกษียณ^๖ ส่งผลให้ในช่วงต้นปี ๒๕๕๕ พนักงาน มีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๑ กว่า ๘,๐๐๐ คน แม้ว่าต่อมา เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบในหลักการตามที่ การรถไฟแห่งประเทศไทย เสนอ การเพิ่มอัตรากำลังพนักงาน การรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน ๒,๔๓๘ อัตรา และการขอยกเว้น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑^๗ แล้วก็ตาม แต่การรถไฟแห่งประเทศไทย ยังคงประสบปัญหา การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะในฝ่ายการช่างโยธา ที่พบว่า ในปี ๒๕๕๖ มีการขาดแคลนพนักงานในระดับวิศวกรโยธา และช่างฝีมือมากกว่า ๑,๐๐๐ ตำแหน่ง

ด้วยข้อจำกัดด้านจำนวนคนที่มีน้อยลงไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น บุคลากรต้องรับภาระงานมากขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง ดังนั้น บุคลากรของการรถไฟแห่งประเทศไทยทุกคน ทุกฝ่าย ทั้งในระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการ จึงควรตระหนักถึงข้อจำกัดนี้ ต้องปรับเปลี่ยน และหาแนวทางการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานของตน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คือ สำเร็จผลในเวลาที่รวดเร็ว มีความผิดพลาดน้อย แต่เกิดประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุด สำหรับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นอกเหนือไปจากการดำเนินการตามนโยบายด้านการเพิ่มประสิทธิภาพทรัพยากรมนุษย์และการสร้างแรงจูงใจในการทำงานขององค์กรแล้ว ในฐานะเมืองไทยเป็นเมืองพุทธ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ผู้วิจัยจึงเห็นด้วยกับแนวคิดการนำ “ธรรมะ” หรือ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน โดยธรรมะที่เหมาะสมสำหรับ

^๖ สมพร บุญนวล, แผนรัฐวิสาหกิจ ๒๕๕๕-๒๕๕๙ การรถไฟแห่งประเทศไทย, [ออนไลน์],.

^๗ ASTV ผู้จัดการออนไลน์, (๑๗ เมษายน ๒๕๕๕), "กรม.ไฟเขียว ร.ฟ.ท.รับพนักงานเพิ่มแก้วิกฤต", ผู้จัดการ[ออนไลน์], ๔ ย่อหน้า, แหล่งที่มา :<http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9550000047954>[๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖].

ผู้ปฏิบัติงาน คือ หลักอริยบท ซึ่งหมายถึง ธรรมแห่งความสำเร็จ มี ๔ ประการ ประกอบด้วย ๑) ฉันทะ (ความพอใจ) หมายถึง ความรักงาน พอใจกับงานที่ทำอยู่ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องชอบหรือศรัทธางานที่ทำอยู่ พอใจที่จะทำ และมีความสุขที่ได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ๒) วิริยะ (ความพากเพียร) หมายถึง ขยันหมั่นเพียรกับงาน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้ง หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๓) จิตตะ (ความเอาใจใส่) หมายถึง ความเอาใจรักรับผิดชอบงาน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีจิตใจ หรือ สมาธิจดจ่อกับงานที่ทำ รวมถึงมีความรอบคอบ และความรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มสติกำลัง และ ๔) วิมังสา (ความสอดส่องในเหตุและผล) หมายถึง การวินิจฉัยพิจารณา และใช้ปัญญาตรวจสอบงาน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทำงานด้วยปัญญา ด้วยสมองคิด รวมถึง การมีความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้งทั้งในแง่ขั้นตอน และผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของงาน^๕ จะเห็นได้ว่า หลักอริยบท ๔ เป็นเครื่องมือที่ทำให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานในเชิงพุทธ

จากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอริยบทธรรมของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย” ซึ่งศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักอริยบท เป็นกรอบในการวัดประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ให้เกิดเป็นประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตามหลักอริยบทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอริยบทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

^๕ สมควร ทรัพย์บำรุง, "ธรรมะกับการทำงาน". [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://somkuansub.files.wordpress.com/.../e0b898e0b8a3e0b8a3e0b8a1...> [25 ตุลาคม 2556].

๑.๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางการนำอิทธิบาทธรรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม หรือไม่อย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นอย่างไร

๑.๓.๔ แนวทางการนำหลักอิทธิบาทธรรมไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของ บุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ของบุคลากร กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และรายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น ๒ ประเภท ตามลักษณะการวิจัยดังนี้

๑. ประชากรที่นำไปสู่ตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) คือ บุคลากรของ กองบำรุงทาง เขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน ๒๑๓ คน

๒. ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๘ รูป/คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ พื้นที่ในความรับผิดชอบของ กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย แขวงบำรุงทาง อุตรดิตถ์ แขวงบำรุงทางเด่นชัย แขวงบำรุงทางลำปาง และแขวงบำรุงทางลำพูน

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยทำการศึกษาระหว่างเดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๘ รวมเป็นเวลา ๑๒ เดือน

๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ เพศมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง

สมมติฐานที่ ๒ อายุมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง

สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง

สมมติฐานที่ ๔ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง

สมมติฐานที่ ๕ ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง

สมมติฐานที่ ๖ รายได้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า มีการใช้กลยุทธ์หรือเทคนิคที่เหมาะสม ได้ผลงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพ เกิดการสูญเสียเปลืองน้อยที่สุด และเกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย โดยใช้หลักอิทธิบาท เป็นกรอบในการวัดประสิทธิภาพ

อิทธิบาทธรรม หมายถึง ธรรมแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มี ๔ ประการ ดังนี้

๑) **ฉันทะ** คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พัฒนาคุณภาพของงาน ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ของการรถไฟของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๒) **วิริยะ** คือ ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจ มุมนะ อุสาหะ ด้วยจิตใจที่แน่วแน่ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงและการหาความรู้เพิ่มเติม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๓) **จิตตะ** คือ ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบในงานที่ทำ และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๔) **วิมังสา** คือ การพิจารณาไตร่ตรองโดยใช้สติปัญญา การตรวจสอบข้อบกพร่อง คิดค้นกลยุทธ์ การวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานในการปฏิบัติงานของบุคลากร กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

กองบำรุงทางเขตลำปาง หมายถึง ส่วนงานหนึ่งที่อยู่ในการควบคุมของ ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่ แขวงบำรุงทางอุตรดิตถ์ แขวงบำรุงทางเด่นชัย แขวงบำรุงทางลำปาง และแขวงบำรุงทางลำพูน

องค์กร หมายถึง กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

บุคลากร หมายถึง บุคลากรของกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทราบถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากร
กองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่างโยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๗.๒ ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่าง
โยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๗.๓ ทราบถึงปัญหา และแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
ตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่าง
โยธา การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑.๗.๔ ผลจากการวิจัยที่ได้จะนำไปเป็นสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน
ตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรกองบำรุงทางเขตลำปาง ศูนย์บำรุงทางภาคเหนือ ฝ่ายการช่าง
โยธา การรถไฟแห่งประเทศไทยต่อไป